

7.1

Gweddill y Ceisiadau

Remainder Applications

Rhif y Cais: **44C290A** Application Number

Ymgeisydd Applicant

**Mr Owen Rowlands
c/o Mr John McGarry
Entrust
Daresbury Innovation Centre
Keckwick Lane
Daresbury
Cheshire West and Chester
WA4 4FS**

Codi 2 twrbin wynt gyda uchder hwb hyd at uchafswm o 29.6m, diamedr rotor hyd at uchafswm o 20m a uchder blaen unionsyth fertigol hyd at uchafswm o 39.6 ar dir yn

Erection of 2 wind turbines with a maximum hub height of up to 29.6m, rotor diameter of up to 20m and a maximum upright vertical tip height of up to 39.6m on land at

Bodneithior, Llandyfrydog

Pwyllgor Cynllunio: 01/02/2012

Adroddiad gan Bennaeth y Gwasanaeth Cynllunio (DPJ)

Argymhelliad:

Caniatau

Rheswm dros Adrodd i'r Pwyllgor:

Daw'r cais gerbron y Pwyllgor oherwydd bod yr ymgeisydd yn perthyn i swyddog yn y Cyngor.

Yn y Pwyllgor Cynllunio diwethaf fe benderfynwyd cynnal ymweliad safle.

1. Y Safle a'r Bwriad

Gwneir y cais am ddau dyrbin gwynt gydag uchder hwb o hyd at 29.6m, ac uchafswm uchder i flaen y llafn o 39.6m ac uchafswm diametr rotor o 20m. Graddfa pŵer uchaf y tyrbîn fyddai 50kw.

Byddai'r tyrbînau'n cael eu lleoli mewn cae amaethyddol oddeutu 45m oddi wrth y ffordd gyhoeddus sy'n arwain o Landyfrydog i Maenaddwyn.

2. Mater(ion) Allweddol

Egwyddor y datblygiad

Effaith ar Dirwedd ac Effaith Weledol

Mwynderau Preswyl

Radar MOD a Materion Hedfan Isel

Cadwraeth Natur.

3. Prif Bolisiâu

Cynllun Fframwaith Gwynedd

Polisi C7 – Ynni Adnewyddadwy

Polisi D3 – Ardal Cadwraeth Tirwedd

Cynllun Lleol Ynys Môn

Polisi 31 – Tirwedd

Polisi 41 – Cadwraeth Adeiladau

Polisi 45 – Ynni Adnewyddadwy

Cynllun Datblygu Unedol Ynys Môn a Stopiwyd

Polisi 8b – Datblygiadau Ynni

Polisi EP18 – Ynni Adnewyddadwy

Polisi EN1 – Cymeriad y Dirwedd

Polisi Cynllunio Cymru (Chwefror 2011)

Nodyn Cyngor Technegol 8 Ynni Newyddadwy (2005)

Cyfarwyddyd Ymarferol Goblygiadau Cynllunio Ynni Adnewyddadwy a Charbon Isel (Chwefror 2011)

Cyfarwyddyd Cynllunio Atodol Datblygiadau Ynni Gwynt (Ionawr 1994).

4. Ymateb i'r Ymgynghoriad a'r Cyhoeddusrwydd

Yr Aelod Lleol – Dim ymateb wedi'i dderbyn ar adeg ysgrifennu'r adroddiad.

Cyngor Cymuned – Dim ymateb wedi'i dderbyn ar adeg ysgrifennu'r adroddiad.

Priffyrdd – Yn gwneud sylwadau ar rwydwaith y ffyrdd a thraffig adeiladu. Caniatâd amodol.

Swyddog Cadwraeth - Gwneir sylwadau ar effaith gronol y golygfeydd o adeiladau rhestredig gyda 5 ohonynt ger y datblygiad arfaethedig. Mae'r photomontages gyflwynwyd fel rhan o'r cais yn cadarnhau y byddai'r tyrbinau yn cael effaith weledol gronol ganolig o gymryd i ystyriaeth y peilonau cyfredol a'r llinellau pŵer ac ni ystyrir y bydd yr effaith yn sylweddol.

Swyddog y Dirwedd: Byddai'r tyrbinau arfaethedig i'w gweld o nifer o safleoedd cyhoeddus yn cynnwys rhai o fewn yr AHNE. Byddai yn nodwedd amlwg wrth ddod i lawr o Fynydd Bodafon ar y briffordd gyhoeddus a lonydd eraill yn arbennig o fewn 2km i'r safle. Yn gyffredinol byddai arwyddocâd y tyrbinau yn y dirwedd yn cael ei liniaru gan y topograffi lleol ar uchderau tebyg, sgrinio naturiol ac adeiledig a chefnidir o beilonau a datblygiadau ynni eraill o safleoedd uwch. Byddai ei effaith weledol yn weddol niweidiol. Wedi'i leoli 1km o ffin yr AHNE. Nid yw'n raddfa sy'n niweidiol i'r AHNE nac i'r dirwedd arfordirol. Fodd bynnag, rydym yn ymwybodol o effaith gronol gynyddol y tyrbinau gwynt yn yr ardal cymeriad tirwedd hwn.

Draenio – Yn argymhell gwybodaethau.

Ymgynghorydd Ecolegol ac Amgylcheddol – Wedi rhoi cyngor y dylid ail-leoli un o'r tyrbinau 50m i ffwrdd oddi wrth wrychyn

Mewn perthynas â gwrthwynebiad a dderbyniwyd fe wnaed y sylwadau canlynol:

Wrth sicrhau bod y tyrbinau wedi'u lleoli 50m oddi wrth wrychoedd sy'n debygol o gael eu defnyddio fel llinellau bwydo ystumod mae'r Cyngor wedi bod yn dilyn argymhelliad arfer dda allweddol o'r ddogfen Gyfarwyddo Ystumod a thyrbinau gwynt ar y lan – Nodyn Gwybodaeth Technegol Lloegr Naturiol TIN051 (yn cael ei gefnogi gan Cyngor Cefn Gwlad Cymru i'w ddefnyddio yng Nghymru).

Mae'r Cyfarwyddyd hwn yn dweud:

' ... in many cases risk could be minimised by locating turbines so that their blade tips are at least 50 m from the highest part of hedges, tree-lines or woodland in the vicinity, as bat activity beyond this declines significantly. While bats are still active away from linear features, the level of bat activity is likely to be so low that there is a very low risk of impact.'

Mae'r pwynt olaf hwn yn bwysig - rydym i bob pwrpas yn mabwysiadu agwedd wylidwrus er mwyn cadw'r risg mor isel â phosibl. Noder, os gwelwch yn dda nad yw'r achos dros gynnal arolwg bob amser yn un hollol sicr, yn arbennig o gofio bod angen bod yn rhesymol ac yn gymesur mewn perthynas â maint unrhyw gynnig.

Ymhellach i'r cynllun sydd wedi'i ddiweddarau a sicrwydd gan yr ymgeiswyr bod y lleoliad bellach yn un lle bydd holl rannau'r tyrbîn dros 50m i ffwrdd oddi wrth unrhyw wrthychoedd sy'n debygol o gael eu defnyddio fel llinellau bwydo ystlumod, mae agweddau ecolegol yr achos hwn yn awr wedi'u datrys.

Y Weinyddiaeth Amddiffyn – Caniatâd amodol

Gwasanaethau Amgylcheddol

Mae Adran Gwasanaethau Amgylcheddol y Cyngor hefyd wedi cadarnhau - o'r dogfennau sy'n rhoi cyfarwyddyd ar asesu niwsans statudol sy'n dod o Ffermydd Gwynt, nid oes yna unrhyw effeithiau andwyol oddi wrth sŵn amledd isel nac is-sŵn. Mae Methodoleg Cwyn Niwsans Statudol Sŵn Fferm Gwynt Ebrill 2011 yn dweud:-

"...there is no robust evidence that low frequency sound, infrasound and ground-borne vibration from wind farms, generally has adverse effects on neighbours". Mae'n mynd ymalen i ddweud *"there is no reliable evidence that infrasound below the hearing threshold produce physiological or psychological effect"* priodolir y dyfyniad hwn i Fudiad Iechyd y Byd.

Cyngor Cefn Gwlad Cymru

Safleoedd a ddiogelir – Ni fydd y cais yn effeithio yn uniongyrchol nac yn anuniongyrchol a'r weithrediad nac integriti unrhyw safleoedd o ddiddordeb ecolegol, daearegol neu geomorffig unrhyw safleoedd a ddiogelir yn statudol.

AHNE - O ystyried maint a lleoliad y tyrbînau arfaethedig, o'u hystyried ar eu pennau eu hunain, mae Cyngor Cefn Gwlad Cymru'n credu ei bod yn annhebygol iawn y byddai'r cynigion yn cael effeithiau andwyol sylweddol ar nodweddion arbennig yr AHNE.

Rhywogaethau a Ddiogelir - O ystyried lleoliad, maint a natur y datblygiad arfaethedig, mae'r Cyngor Cefn Gwlad Cymru yn credu ei fod yn annhebygol o fod yn niweidiol i gadw statws cadwraeth ffafriol unrhyw boblogaeth o rywogaethau a ddiogelir fydd yn bresennol ar y safle. Fodd bynnag, er mwyn helpu i arddangos na fydd unrhyw leihad, rydym yn argymhell bod yr ymgeisydd yn cyflwyno ac yn gweithredu datganiad dull gweithio o osgoi yng nghyswllt madfallod cribog mwyaf a llygod dwr a hynny er boddhad yr awdurdod cynllunio lleol. Fe allai'r datganiad dull hwn hefyd gynnwys y ddarpariaeth Erthygl 10 Cyfarwyddyd Cynefinoedd a nodweddion rheoli'r dirwedd h.y. llynnoedd, gwrychoedd neu afonydd. O safbwynt ystlumod, mae'r tyrbînau wedi'u lleoli'n ganolog yn y cae ac i ffwrdd oddi wrth y terfynau, adeiladau amaethyddol, ffosydd/afonydd a choed. Mae'r Cyngor Cefn Gwlad Cymru yn croesawu hyn ac yn argymhell bod bwffer o 50m yn cael ei gadw o amgylch unrhyw nodweddion o'r fath.

Nid yw Cyngor Cefn Gwlad Cymru'n gwrthwynebu'r cynigion.

Mewn perthynas â gwrthwynebiad a dderbyniwyd, fe wnaed y sylwadau canlynol:

i. Yn gyntaf, rydym yn dymuno tynnu sylw at gyfarwyddyd dros dro Cyd-Asiantaethau ar ystlumod a datblygiadau tyrbînau gwynt: Nodiadau Gwybodaeth Dechnegol 051 ac 059 (ar gael ar wefan Natural England www.naturalengland.org.uk).

ii. Mae'r cyfarwyddyd yn dweud y dylid gofyn fel arfer am gynnal arolwg ystlumod gyda cheisiadau lle mae tyrbînau i'w lleoli o fewn 50m i rai nodweddion fel adeiladau neu strwythurau allai gynnal clwydi, coedlannau, gwrychoedd, afonydd neu llynnoedd, neu safleoedd cadwraeth natur a ddiogelir yn statudol sydd wedi'u dynodi oherwydd eu diddordeb o ran ystlumod.

iii. Yn yr enghraifft arbennig hon, mae'r ymgeisydd yn bwriadu lleoli'r ddau dyrbin i ffwrdd oddi wrth derfynau'r caeau mewn ardal o gaeau amaethyddol gan mwyaf. At hyn, nid oes unrhyw safleoedd a diogelir yn statudol oherwydd bod ystlumod yno ac nid oes gennym unrhyw gofnodion bod ystlumod yn yr ardal. Felly, rydym yn credu bod mesurau cymesur wedi'u cymryd i leihau yr effaith debygol ar unrhyw boblogaethau o ystlumod sydd yno.

Dwr Cymru – Dim sylwadau

Arqiva – Dim gwrthwynebiad.

Ymateb i Gyhoeddusrwydd

Cafwyd tri gwrthwynebiad i'r cais cynllunio am y rhesymau a ganlyn:

- Mae'r cais yn groes i'r cyfarwyddyd polisi sy'n diogelu tirweddau pwysig. Mae'r tyrbinau'n agos i'r AHNE ac wedi'u lleoli mewn ardal lle mae yna nifer o leins pŵer uwchben.
- Mae tyrbinau o'r maint hwn yn hyll a bydd y ddau yma'n cael effaith andwyol ar yr ardal o gwmpas ac ar eiddo.
- Dim ond trac sengl sy'n mynd i'r safle ar hyd ffyrdd di-ddosbarth a bydd y traffig adeiladu a'r traffig cynnal a chadw wedi hynny yn cael effaith negyddol ar y lonydd cyfagos a'u diogelwch. Mae ysgrifennwr arall yn dweud bod y safle dros 3 cilometr o'r ffordd ddosbarthedig nesaf, y B5111.
- Mae'r ysgrifennwr yn dweud eu bod yn deall beth yw'r bwriadau y tu ôl i'r cwmnïau ynni, perchnogion tir ac eraill sy'n gwneud penderfyniadau gwleidyddol i gynyddu niferoedd y tyrbinau ym Môn, ond mae'r ysgrifennwr yn ystyried y bydd yr effaith andwyol fydd y rhain yn ei gael yn yr ardal yn gorbwyso unrhyw fanteision a ddaw o'r swm bychan o ynni "gwyrrdd" gaiff ei gynhyrchu.
- Bydd y gwaith o godi'r tyrbinau yn golygu y bydd problemau traffig oherwydd bod mynedfa i'r lleoliad hwn ar hyd ffyrdd gul sy'n anaddas i gerbydau trwm.
- Mae'r safle yn agos i'r AHNE a Mynydd Bodafon. Byddai dau dyrbin o'r maint hwn yn cael effaith andwyol ar dirwedd yr ardal.
- Agosrwydd i beilonau ac effaith gronnol.
- Ni fyddent yn cydymffurfio gyda pholisïau cynllunio.
- Mae'r ardal yn gyrchfan boblogaidd ar gyfer cerdded.
- Mae'r tyrbinau wedi'u lleoli ar dir gwastad lle bydd blaen y llafn bron yn dyblu'r uchder uwchben lefel y môr a pheri y byddant i'w gweld o beth pellter yn cynnwys llwybr yr arfordir, rhan eiconig o atyniad Ynys Môn i dwristiaeth.
- Mae'r cysyniad "Ynys Ynni" wedi'i roi ar drigolion Ynys Môn heb unrhyw fandad democrataidd.
- Yr effaith ar dwristiaeth.
- Ni ddylid annog ffermwyr i ddatblygu "gorsafoedd pŵer bychan".
- Anaml iawn y bydd swyddi lleol yn cael eu creu.
- Maint y tyrbinau.

- Ni fyddai'r cynigion yn cydymffurfio gyda'r polisiau cynllunio perthnasol.
- Dylid cael cyfyngiad ar uchafswm uchder yr hwb o 15 metrau a byddai hynny'n dangos ymrwymiad Ynys Môn i brosiectau ynni adnewyddadwy tra'n diogelu bywyd gwylt a phreswylwyr.
- Byddai pob tyrbin yn niweidio'r ardal o'i amgylch o safbwynt iechyd pobl, bywyd gwylt, ecoleg yn ogystal â dyfodol economaidd Ynys Môn.
- Mae'r datblygiad tyrbin arfaethedig 800 metr oddi wrth 5 adeilad rhestredig ac ni all ond gwneud niwed i'r gosodiad.
- Mae maint y tyrbinau'n niweidio'r dirwedd, ac nid yw strwythurau sy'n symud o'r math hwn yn addas yn y cefn gwlad.
- Yr effaith ar fywyd gwylt, mae yna adroddiadau sy'n dweud eu bod yn lladd ystlumod ac adar.
- Mae tyrbinau maint diwydiannol yn achosi salwch, yn arbennig o'r tonau sŵn amledd is. Mae hwn bellach yn broblem sy'n cael ei gydnabod.
- Dylid ystyried y ceisiadau mewn ffordd holistig a'u hoedi hyd nes bod polisi yn ei lle.
- Dylai'r cais gael ei stopio hyd nes y gwneir arolwg cronol, bydd pentyrru tyrbinau yn cael effaith niweidiol ar dwristiaeth.
- Mynegwyd pryderon ynglŷn â'r gweithdrefnau, y cyfnodau amser a'r wybodaeth a roddwyd i drigolion fel rhan o'r broses cais cynllunio.
- Mae tyrbinau'n mynd yn groes i bolisiau cynllunio sy'n ceisio diogelu'r AHNE.
- Cynsail
- Cwestiynir a oes yna unrhyw dystiolaeth o swyddi yn cael eu creu gan y datblygiadau, sut mae hyn yn cymharu gyda cholli swyddi yn y diwydiant twristiaeth sydd wedi'i brofi i fod yn 25-50% mewn rhannau eraill o'r wlad.
- Mae'r cynnig yn gwrthdaro gyda chyhoeddiad Ynys Môn sy'n dweud "un o'r tirweddau mwyaf pwysig yng Nghymru a'r DU" a "cyrchfan wyliau boblogaidd i'r rhai sy'n dymuno ymlacio ar yr Ynys". Byddai'n llawer gwell disgwyl hyd nes y bydd y CCA wedi'i gyhoeddi.
- Byddai'r tyrbinau wedi'u lleoli 350 metr oddi wrth yr annedd agosaf. Mae'n cael ei gydnabod bellach y gall tyrbinau achosi problemau iechyd difrifol pan leolir hwy ger anheddau a hynny oherwydd allyriadau amledd isel, nid yw'r adroddiad i'r Pwyllgor yn gwneud unrhyw sylw am hyn.
- Cwestiynir pa mor gywir yw'r Asesiad Effaith Weledol, a dywedir hefyd ei bod yn bwysicach diogelu'r ardal rhag ei hystumio yn yr un ffordd ag y mae'r Cyngor wedi wneud ym Mhenmon lle maent wedi gosod ceblau o dan y ddaear.
- Mae'r tyrbinau'n edrych fel pebaent yn agos iawn i'r ffordd fawr, pe bai tyrbin yn disgyn byddai'n beryglus i'r ffordd a'r annedd agosaf. Mae yna berygl hefyd o daflu rhew ac i ddarnau o lafn y tyrbin hedfan trwy doeau neu waliau anheddau. Mae rhai darnau o lafn tyrbin sydd wedi torri yn hedfan cyn belled â 1500 metr ac fe all achosi niwed a difrod difrifol.
- Dywedir yn yr adroddiad y bydd y tyrbin o fantais i'r boblogaeth ac yn creu swyddi – cwestiynir hyn.
- Mae'r adroddiad yn pigo'r polisiau gorau.
- Nid yw'r adroddiadau ar yr effaith sŵn, adroddiad mynediad, effaith debygol y tyrbinau ar rywogaethau a

ddiogelir, ar gael.

- Y tyrbinau'n aneffeithiol.
- Gofynnir am gadarnhad nad oedd gan yr aelod staff wnaeth ddatgan diddordeb yn y cais unrhyw ran gydag ystyried y cais ac y bydd hyn hefyd yn berthnasol i geisiadau eraill lle mae run amgylchiadau yn bodoli.
- Nid yw Cyngor Cymuned Rhosybol wedi ystyried y cais oherwydd ei fod yn disgwyl am gymeradwyo'r Cyfarwyddyd Cynllunio Atodol. Gofynnir pam bod y cais yn dal i gael ei ystyried dan yr amgylchiadau hyn oherwydd nad yw'r cyfnod ar gyfer gwneud sylwadau ar y cais wedi dod i ben.
- Mwynderau'r ardal.
- Y pellter oddi wrth eiddo preswyl. Mae un llythyr yn nodi achos penodol lle'r oedd materion iawndal ac mae'n nodi bod mesur gan aelod yn y senedd yn ymwneud ag isafswm pellteroedd.
- Nid yw Ynys Môn wedi'i nodi fel ardal chwilio strategol o dan TAN8.
- Yr ysgrifennwr yn holi pam nad oedd angen EIA.
- Ni chyflwynwyd unrhyw asesiad effaith weledol gyda'r cais.

5. Hanes Cynllunio Perthnasol

44C290/SCR Barn Scrinio – Dim angen EIA.

6. Prif Ystyriaethau Cynllunio

Cyflwyniad

Daw'r cais gerbron y Pwyllgor Cynllunio oherwydd bod yr ymgeisydd yn perthyn i aelod staff. Y mae'r cais wedi cael ei sgrwtineiddio gan y swyddog monitro ac fe gadarnhawyd ei fod wedi cael ei brosesu yn y ffordd arferol.

Yr egwyddor o ddatblygu

Mae Polisi C7 Cynllun Fframwaith Gwynedd yn dweud: "There will be a presumption in favour of renewable energy projects provided that the impacts upon the locality are acceptable to the local planning authority. Where applicable, the proposals should be supported by an environmental assessment."

Mae Polisi 45 o Gynllun Lleol Ynys Môn yn dweud: "Renewable energy projects will be permitted where it can be clearly demonstrated that there will not be any unacceptable impact on i. Landscape character, ii. Sites of international, national or local importance for nature conservation, iii. species which are of nature conservation importance iv. the standard of amenity enjoyed by the resident and tourist population and vi. Essential public services and communications".

Mae Polisi 8B – Datblygiadau Ynni yng Nghynllun Dablygu Unedol Ynys Môn a Stopiwyd yn dweud: "Applications for the development of renewable and non-renewable energy resources will be permitted where it can be demonstrated that there will be no unacceptable adverse impact upon the environment. Preference will be given to the development of clean and renewable energy sources, but proposals for non-renewable energy projects will be permitted if they encourage the maximum use of energy efficiency within their design".

Roedd Polisi Cynllunio Cymru (4ydd Gyfrol Chwefror 2011) yn cynnwys newidiadau i'r adran 12.8 i 12.8.10 sy'n cyfeirio at 'Ynni Adnewyddadwy a Charbon Isel'.

Mae'r adran newydd yn rhoi cefnogaeth gref i brosiectau ynni adnewyddadwy yn unol â Datganiad Polisi Ynni Llywodraeth Cynulliad Cymru (2010).

Mae'r dyfyniadau canlynol yn amlygu'r gefnogaeth hon.

Mae paragraff 12.8.1 yn dweud:

"...and maximise renewable and low carbon energy generation at every scale across Wales."

Mae paragraff 12.8.2 yn dweud:

"Planning policy at all levels should facilitate delivery of both the Assembly Government's overall Energy Policy statement, and UK and European targets on renewable energy."

Fe ddywed paragraff 12.8.9:

"Local planning authorities should facilitate the development of all forms of renewable and low carbon energy..."

Mae Adran 12.10.1 sy'n cael ei atgynhyrchu isod yn amlygu materion y dylid eu cymryd i ystyriaeth pan yn delio gyda datblygiad ynni adnewyddadwy a charbon isel ac isadeiledd cysylltiol gan yr awdurdod cynllunio lleol. Mae hyn yn delio ag agweddau fel cyfraniad tuag at fodloni targedau cenedlaethol y DU ac Ewropeaidd a manteision amgylcheddol cymdeithasol ac economaidd ehangach. Y mae hefyd yn pwysleisio'r angen i ystyried yr effaith ar y dreftadaeth naturiol, yr arfordir a'r amgylchedd hanesyddol a'r angen i leihau effeithiau ar gymunedau lleol. Mae materion eraill hefyd fel lliniaru a materion isadeiledd h.y. cyswllt i'r grid a rhwydwaith cludiant yn cael eu hamlygu yn yr adran.

12.10.1 In determining applications for renewable and low carbon energy development and associated infrastructure local planning authorities should take into account:

a) the contribution a proposal will play in meeting identified national³², UK and European targets and potential for renewable energy, including the contribution to cutting greenhouse gas emissions;

b) the wider environmental, social and economic benefits and opportunities from renewable and low carbon energy development;

c) the impact on the natural heritage (See Section 5.5), the Coast (See Section 5.6) and the Historic Environment (See Section 6.5);

d) the need to minimise impacts on local communities, to safeguard quality of life for existing and future generations;

e) ways to avoid, mitigate or compensate identified adverse impacts;

f) the impacts of climate change on the location, design, build and operation of renewable and low carbon energy development. In doing so consider whether measures to adapt to climate change impacts give rise to additional impacts (see 4.2);

g) grid connection issues where renewable (electricity) energy developments are proposed; and

h) the capacity of, and effects on, the transportation network relating to the construction and operation of the proposal.

Fe roddir cefnogaeth gref felly yn ym Mholisi Cynllunio Cymru (Chwefror 2011) i ddatblygiadau ynni adnewyddadwy carbon isel a'u rôl yn cyfarfod â'r targedau cenedlaethol.

Mae Nodyn Cyngor Technegol 8 Ynni Adnewyddadwy (2005) "TAN 8" yn darparu cyfarwyddyd manwl ar

ddatblygiadau ynni adnewyddadwy.

Mae Cyfarwyddyd Cynllunio Atodol y Cyngor sydd wedi'i fabwysiadu ar ddatblygiadau ynni gwynt yn berthnasol i raddau gyda chynigion am dyrbinau gwynt bychan.

Mae Cyfarwyddyd Cynllunio Atodol newydd yn destun ymgynghori cyhoeddus ar hyn o bryd. Dim ond ychydig iawn o bwysau a ellir ei roddi iddo hyd nes ei fod wedi bod yn destun ymgynghori cyhoeddus ac y ceir penderfyniad gan y Cyngor i fabwysiadu'r fersiwn derfynol.

Mae'r polisïau a restrwyd uchod yn darparu tybiaeth o blaid datblygiadau ynni adnewyddadwy. Mae hyn yn amodol ar i'r meini prawf rhestredig gael eu bodloni, ac yn bwysig yn yr enghraifft hon yw na fydd unrhyw effaith annerbyniol ar gymeriad y dirwedd, mwynderau preswyl ac fe ystyrir hynny ymhellach isod.

Effaith ar y Dirwedd ac effaith Weledol

Mae'r safle arfaethedig o fewn Ardal Cymeriad tirwedd 8: Cefnwlod Bae Dulas yn Niweddariad Strategaeth Dirwedd Ynys Môn 2011. Mae Mynydd Bodafon yn nodwedd amlwg yn Ardal Cymeriad y Dirwedd, o fewn yr AHNE sydd oddeutu 1km o'r safle. Mae'r safle oddeutu 50 metr o uchder mewn tirwedd o ffermdir agored o gaeau mawr a gwrychoedd, i mewn o'r tir oddi wrth y Dirwedd Arfordirol. Fe geir golygfeydd o bell o Wylfa a'r peilonau trydan cysylltiol sydd yn nodwedd linelllog amlwg sy'n pasio'n agos i'r safle arfaethedig. Mae yna olygfeydd o Trysglwyn (o fewn yr Ardal Cymeriad y Dirwedd) a ffermydd gwynt eraill o Mynydd Bodafon. Mae yna Lwybrau Cyhoeddus o fewn 200 metr i'r safle a nifer o Briffyrdd Cyhoeddus.

Byddai'r tyrbin arfaethedig wedi'i leoli mewn Ardal Dirwedd Arbennig o dan ddarpariaethau Polisi 31 Cynllun Lleol Ynys Môn, D3 o Gynllun Fframwaith Gwynedd ac EN1 o Gynllun Datblygu Unedol Ynys Môn a Stopiwyd. Mae Polisi 30 o Gynllun Lleol Ynys Môn a D1 o Gynllun Fframwaith Gwynedd a Pholisïau EN1 ac EN2 Cynllun Datblygu Unedol Ynys Môn a Stopiwyd hefyd yn berthnasol gan y byddai'r tyrbin i'w weld o'r AHNE.

Byddai'r tyrbinau arfaethedig i'w gweld o nifer o safleoedd cyhoeddus yn cynnwys rhai o fewn yr AHNE. Byddai'n nodwedd amlwg wrth ddod i lawr o Fynydd Bodafon ar y Briffordd Gyhoeddus ac ar ffyrdd eraill ac yn arbennig o fewn pellter o 2km i'r safle.

Yn gyffredinol, byddai arwyddocâd y tyrbinau yn y dirwedd yn cael ei leihau gan y topograffi lleol a'r uchderau tebyg; sgrinio naturiol a sgrinio adeiledig a chefnidir o beilonau grid cenedlaethol sydd tua 50 metr o uchder a datblygiadau ynni eraill ar safleoedd uwch. Byddai ei effaith weledol yn weddol andwyol. Wedi ei leoli tua 1km o ffin yr AHNE, nid yw o faint fyddai'n niweidiol i'r AHNE nac i'r Dirwedd Arfordirol.

Ers i'r cais gael ei gyflwyno y tro diwethaf i'r Pwyllgor Cynllunio fe gafwyd nifer o wrthwynebiadau eraill. Tra bod asesiad o'r effaith ar y dynodiadau perthnasol wedi'i wneud, fe wnaed hyn heb y fantais o fod â photomontages o rai o'r lleoliadau sy'n cael eu heffeithio (ac eithrio'r Hen Reithordy) a gwerthusiad llawnach gan yr ymgeisydd.

Gofynnwyd am bedwar o photomontages ychwanegol gan gymryd i ystyriaeth y derbynwyr sensitif a nodwyd yn y Parth Gwelededd Theoretig (ZTV) fel yr adeiladau rhestredig a'r AHNE. Gofynnwyd hefyd am ddatganiad gan berson cymwys yn unol â'r Cyfarwyddyd ar gyfer Effaith Weledol ac ar y Tirwedd sy'n cymryd y materion a godwyd yn y llythyr gwrthwynebiad i ystyriaeth.

Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, rydym yn disgwyl am y manylion hyn ac yna fe roddir cyhoedduswyd iddynt a'u hasesu ac fe wneir argymhelliad am bwerau dirprwyedig i ddelio gyda'r cais pan ddaw'r cyfnod rhybuddio hwn i ben.

Mwynderau Preswyl

Mae'r eiddo preswyl agosaf oddeutu 350m oddi wrth y tyrbinau.

Mae' Adain Gwasanaethau Amgylcheddol y Cyngor wedi cadarnhau eu bod yn fodlon rhoi caniatâd gyda'r amodau a argymhellir yng nghyswllt sŵn.

O ystyried y pellter oddi wrth eiddo preswyl, ni chredir y byddent yn cael effaith annerbyniol ar olygfa'r anheddau. Nid yw'r effaith ar werth eiddo yn ystyriaeth o bwys y gellir rhoi pwysau arwyddocaol iddo yn yr asesiad hwn. Fel yr eglurwyd yn yr adran flaenorol, ers i'r cais gael ei ystyried gan y Pwyllgor Cynllunio ym mis Ionawr, rydym wedi derbyn gwrthwynebiadau ychwanegol. Serch pellter y tyrbinau oddi wrth yr eiddo preswyl agosaf fe ofynnwyd i'r ymgeiswyr ddarparu asesiad manwl mewn perthynas ag eiddo preswyl sy'n cael eu heffeithio. Fe hysbysebir hyn ac unwaith yn rhagor fe wneir yr argymhelliad y dylid cael pwerau dirprwyedig i ddelio gyda'r cais pan ddaw'r cyfnod rhybuddio hwn i ben.

Mae'r term "fflachiadau cysgodion" yn cyfeirio at y fflachiadau a welir pan fo llafnau'r tyrbinau gwynt yn troi gan daflu cysgodion tros eiddo cyfagos wrth iddynt droi, trwy agoriadau fel ffenestri. Mae'r argymhelliad cyfredol yn y Cyfarwyddyd atodol PPS22 (2004) ar gyfer asesu effeithiau fflachiadau cysgoion o fewn 130 gradd y naill ochr i'r gogledd yn cael ei ystyried yn dderbyniol, yn ogystal â'r pellter diametr 10 rotor o'r eiddo agosaf. Nid oes unrhyw eiddo preswyl o fewn y pellteroedd hyn sy'n debygol o gael eu heffeithio. Fe argymhellwyd amod fydd yn gofyn i'r datblygwr liniaru unrhyw enghreifftiau lle gall hyn ddigwydd gan fod y cyfarwyddyd yn dweud y gall na fydd "un maint yn ffitio pawb" gan ddibynnu ar ledred y safle.

Radar ac Awyrennau'n Hedfan yn Isel

Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn wedi cadarnhau nad yw'n gwrthwynebu'r cynigion ar sail creu rhwystr ffisegol i awyrennau militeraidd neu darfu ar Reolaeth Traffig Awyr a gosodiadau radar Amddiffyn yr Awyr.

Cadwraeth Natur

Nid yw Cyngor Cefn Gwlad Cymru wedi lleisio unrhyw wrthwynebiadau i'r datblygiad o osod amod yn gofyn am ddatganiad dull o weithio yn seiliedig ar osgoi yng nghyswllt Madfallod Copaog Fwyaf a llygod dwr.

Cafwyd gwrthwynebiadau ar y sail nad oes arolwg rhywogaethau a ddiogelir ynghyd â'r cais a hefyd bod yna ystlumod "pipistrelle" yn bresennol ac mae eu cynefin yn cynnwys tir ffermio agored. Fe ofynnwyd hefyd am i'r awdurdod cynllunio lleol benderfynu a oes ystlumod yn bresennol yn yr adeiladau rhestredig neu yn y coed o gwmpas.

Mae Cynghorydd Amgylcheddol y Cyngor wedi ymateb yn uniongyrchol i'r sylwadau hyn a hefyd y Cyngor Cefn Gwlad fel y manylir ar hynny yn adran ymgynghori'r adroddiad hwn ac y mae'r ddau ymgynghorydd o'r farn bod lleoli tyrbinau 50 metr oddi wrth y gwrychoedd yn cyd-fynd â'r cyfarwyddyd arfer orau ar sail bod yn wylidwrus ac ni fyddai'n rhesymol nac yn gymesur i fod angen arolwg rhywogaethau a ddiogelir.

Materion eraill

Mae'r cais wedi'i sgrinio gan yr awdurdod cynllunio lleol ac o dalu sylw i'r meini prawf dewis yn Atodlen 3 y rheoliadau, barnwyd ei bod yn annhebygol y byddai'r datblygiad yn cael effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd ac felly nid oedd angen EIA. Mae'r farn sgrinio'n dweud y dylid cyflwyno Asesiad Effaith ar y Dirwedd ac Effaith Weledol gyda'r cais cynllunio. Roedd yr agwedd a gymerwyd wrth brosesu'r cais cynllunio yn rhoi sylw i faint y datblygiad a natur y safle ac fe aseswyd y cais ar sail y Parth Gwelededd Theoretig (ZTF) ac ar photomontage ac asesiad manwl yr awdurdod cynllunio lleol. Ar sail y gwrthwynebiadau ychwanegol a dderbyniwyd fe ofynnwyd am bedwar o photomontages ychwanegol a datganiad priodol wedi'i

baratoi yn unol â'r Cyfarwyddyd ar gyfer Asesiad Effaith ar y Dirwedd ac Effaith Weledol fel y manylwyd ar hynny'n flaenorol yn yr adroddiad hwn.

O safbwynt iechyd a Diogelwch, nid yw'r cynigion wedi'u lleoli'n agos at unrhyw ffyrdd nac adeiladau o roi sylw i'r cyngor yn Atodiad C, paragraffau 2.19 a 2.20 yn "TAN 8".

Fe ellir y bydd cysylltiad i'r grid yn destun cais ar wahân gan yr ymgwymerwr statudol. Mae'r ymgeiswyr wedi, fodd bynnag, cadarnhau y bydd y cysylltiad grid i'r llinell 3 rhan gyfredol sy'n rhedeg o gyfeiriad y De Orllewin i'r Gogledd Ddwyrain.

O safbwynt peilonau'r grid cenedlaethol mae'r ymgeiswyr wedi cadarnhau nad oes yna unrhyw fater ynglŷn ag agosrwydd y datblygiad. Er na wnaed unrhyw waith ymgynghori ar y mate rhwn, maent yn dweud bod y peilonau'n nodwedd a gymerwyd i ystyriaeth pan yn lleoli'r tyrbinau gyntaf. Ar eu pwynt agosaf, mae'r tyrbinau'n parhau i fod rhyw 12.5 gwaith diamedr troi y llafn i ffwrdd o'r peilonau. Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad mae'r awdurdod cynllunio lleol yn ymgynghori'n uniongyrchol gyda'r Grid Cenedlaethol ac fe roddir unrhyw ddiweddariad yn llafar yn y Pwyllgor.

O ystyried y ffaith fod rhwydwaith y ffyrdd sy'n gwasanaethu'r safle yn gul ac yn droellog mae'r amod a argymhellir gan yr Adain Priffyrdd yn gofyn am gynllun rheoli traffig wedi cael ei dderbyn.

7. Casgliad

Mae'r polisïau y rhoddwyd sylw iddynt yn rhagdybio o blaid datblygiadau ynni adnewyddadwy yn amodol ar ystyriaethau manwl ac yn benodol yr effaith ar y tirlun a swm.

8. Argymhelliad

Yn amodol ar unrhyw sylwadau gan y Grid Cenedlaethol, derbyn a rhybuddio gwybodaeth ychwanegol a ddisgrifir yn yr adroddiad bod pwerau dirprwyedig yn cael eu rhoi i swyddogion i **ganiatáu'r** cais wedi i'r cyfnod rhybuddio cymdogion ddod i ben (dyddiad i'w gadarnhau yn y pwyllgor):

(01) Rhaid cychwyn ar y datblygiad yr ymwna'r caniatâd hwn a fo o fewn pum mlynedd i ddyddiad y caniatâd hwn.

Rheswm: Er mwyn cydymffurfio gyda gofynion Adran 91(1) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.

(02) Mae caniatâd cynllunio am gyfnod na fydd yn fwy na'r 25 mlynedd ("y cyfnod 25 mlynedd") o'r dyddiad y caiff y datblygiad ei gysylltu gyntaf i'r grid trydan ("y grid"). Rhaid rhoi rhybudd o ddyddiadau (a) cysylltu am y tro cyntaf i'r grid a (b) gweithrediad llawn yr holl dyrbinau yn ysgrifenedig i'r awdurdod cynllunio lleol o fewn 28 diwrnod i'r ddau beth hyn ddigwydd.

Rheswm: Fel y gall yr Awdurdod Cynllunio Lleol adolygu'r sefyllfa yng ngoleuni'r amgylchiadau fydd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod.

(03) Ni chaniateir i'r ddau dyrbin a ganiateir yma fod yn fwy na:

39.6 metres	Uchafswm uchder llafn* (*i ben fertigol uchaf llafn fydd yn sownd)
29.6 metres	Uchafswm uchder hwb
20 metres	Uchafswm diamedr rotor

50 kw	Uchafswm graddfa pwer
-------	-----------------------

Ni chaniateir gosod dyrbin gwynt ar y safle hyd nes y bydd manylion am y gwneuthuriad, model, dyluniad, maint, lleoliad transformer, graddfa bŵer, lefelau sŵn, gorffeniad a lliw allanol y tyrbinau arfaethedig wedi eu cyflwyno yn ysgrifenedig ac wedi derbyn caniatâd ysgrifenedig yr awdurdod cynllunio lleol. Rhaid i lafnau'r tyrbinau droi i'r un cyfeiriad. Rhaid i'r datblygiad gael ei weithredu wedi hynny yn hollol unol â'r manylion fydd wedi'u cymeradwyo.

Rheswm: Er mwyn diffinio sgôp y caniatâd hwn o ystyried effaith y datblygiad fel y'i haseswyd.

(04) Ar ddiwedd y cyfnod 25 mlynedd, rhaid dadgomisiynu'r tyrbinau a rhaid i'r holl strwythurau perthynol sydd uwchben y ddaear gael eu symud oddi ar y safle. Ddeuddeng mis cyn dadgomisiynu'r tyrbinau, rhaid cyflwyno cynllun ysgrifenedig ar gyfer ailadrodd y safle ("y cynllun dadgomisiynu") i'r awdurdod cynllunio lleol am ei ganiatâd ysgrifenedig. Rhaid i'r cynllun dadgomisiynu wneud darpariaeth i symud y tyrbinau gwynt a'u hoffer ategol cysylltiol i ddyfnder o 1m o leiaf o dan y ddaear. Rhaid i'r holl waith dadgomisiynu ac adfer gael ei wneud yn hollol unol â'r cynllun dadgomisiynu fydd wedi'i gymeradwyo ac yn unol â'r amserlen ynddo.

Rheswm: Er mwyn sicrhau edrychiad boddhaol ar ddiwedd y datblygiad.

(05) Os bydd unrhyw dyrbin gwynt ganiateir yma yn methu cynhyrchu trydan i'w gyflenwi i'r grid am gyfnod parhaol o 12 mis rhaid i'r tyrbinau gwynt a'i offer ategol cysylltiol gael eu symud i ffwrdd i ddyfnder o 1m o leiaf o dan y ddaear a'i symud oddi ar y safle gyda'r tir yn cael ei ailosod o fewn cyfnod 6 mis o ddiwedd y cyfnod hwnnw o 12 mis yn unol â chynllun ("y cynllun symud") fydd wedi'i gyflwyno i'r awdurdod cynllunio lleol ac wedi derbyn ei ganiatâd ysgrifenedig cyn dechrau'r datblygiad. Rhaid i'r datblygwr ddarparu data gweithredol ysgrifenedig ar gyfer tyrbinau unigol i'r awdurdod cynllunio lleol pan wneir cais ysgrifenedig rhesymol.

Rheswm: Er budd mwynderau'r ardal.

(06) Ni chaniateir dechrau unrhyw ran o'r datblygiad a ganiateir yma hyd nes y bydd datganiad dull gweithio yn seiliedig ar osgoi yng nghyswllt Madfallod Cribog Fwyaf a Llygod Dwr wedi'i gyflwyno i'r Awdurdod Cynllunio Lleol ac wedi derbyn ei ganiatâd ysgrifenedig. Rhaid i'r manylion sydd i'w cymeradwyo o dan ddarpariaethau'r amod hwn gael eu gweithredu a'i cadw wrth adeiladu'r datblygiad a ganiateir yma.

Rheswm: Er budd rhywogaethau a ddiogelir.

(07) O fewn 12 mis i'r "comisiynu" ac ar gais ysgrifenedig yr awdurdod cynllunio lleol, yn cynnwys unrhyw gyfnodau amser a osodir yn y cais; rhaid cyflwyno cynllun ysgrifenedig i liniaru unrhyw achosion o fflachiadau cysgodion yn unrhyw eiddo a effeithir yn cynnwys amserlen ("y cynllun lliniaru") i'r awdurdod cynllunio lleol a derbyn ei ganiatâd ysgrifenedig. Rhaid i weithrediad y datblygiad ganlyn ymlaen wedi hynny yn hollol unol â'r "cynllun lliniaru".

Rheswm: I ddiogelu mwynderau deiliaid yr eiddo cyfagos.

(08) Rhaid i'r holl geblau ar y safle rhwng y tyrbinau gwynt ac is-orsaf y safle fod wedi'u gosod o dan y ddaear.

Rheswm: Er lles mwynderau.

(09) Ni chaniateir dechrau'r datblygiad hyd nes y bo'r canlynol wedi'u cyflwyno i'r awdurdod cynllunio lleol ac wedi derbyn ei ganiatâd ysgrifenedig.

- 1) Y dyddiad y bydd y gwaith adeiladu'n dechrau ac yn dod i ben.
- 2) Hyd ymestyn mwyaf unrhyw offer adeiladu
- 3) Hydred a lledred pob tyrbin.

Rhaid gwneud y datblygiad wedi hynny yn hollol unol â'r manylion a gymeradwywyd o dan ddarpariaethau'r amod hwn.

Rheswm: Er mwyn sicrhau bod awyrennau militaraidd yn osgoi'r ardal ac yn osgoi'r perygl o wrthdrawiad.

(10) Ni chaniateir gosod unrhyw dyrbin gwynt ar y safle hyd nes y bydd cadarnhad o'r canlynol wedi'u cyflwyno i'r awdurdod cynllunio lleol ac wedi derbyn ei ganiatâd ysgrifenedig:

1) Dim ond person cymwys gaiff osod y tyrbinau a hynny'n unol â chyfarwyddyd y gwneuthurwyr a'r arolwg wnaed o'r safle.

2) Rhaid cynnal a chadw'r tyrbinau yn unol ag argymhellion y gwneuthurwyr.

3) Ni chaniateir i'r sŵn cronol o'r tyrbinau gwynt, wedi'u mesur 3.5m o wyneb unrhyw eiddo cyfagos gyda rhywun yn byw ynddo a heb fod ym mherchnogaeth yr ymgeisydd, fod yn fwy na 35dB LA90 (10 munud) hyd at gyflymder gwynt o 9m/s ar uchder yr hwb. Lle bo rhan o unrhyw eiddo cyfagos sydd yn sensitif i sŵn yn uwch na lefel y ddaear, rhaid i'r lleoliad monitro fod 1m oddi wrth y talcen a chywiriad talcen o -3dB(A) yn cael ei weithredu.

4) Ni chaniateir i'r Tyrbinau Gwynt fod yn rhai tonaidd o ran cymeriad.

Rhaid i'r datblygiad fynd yn ei flaen wedi hynny yn hollol unol â'r manylion fydd wedi'u cymeradwyo.

Rheswm: Er lles mwynderau deiliaid yr eiddo cyfagos.

(11) Ni chaniateir gwneud unrhyw waith datblygu hyd nes y ceir cymeradwyaeth ysgrifenedig yr Awdurdod Cynllunio Lleol mewn perthynas â lleoliad compownd y safle, cynllun rheoli traffig, cyfleusterau golchi olwynion cerbydau (os yn briodol), oriau a dyddiau gweithredu a rheolaeth a gweithrediad cerbydau adeiladu. Rhaid i'r gwaith gael ei wneud yn hollol unol â'r manylion fydd wedi'u cymeradwyo. Rheswm: Er lles diogelwch y briffordd.

Rheswm : I leihau y perygl ac anghyfleustra i ddefnyddwyr y briffordd.

(12) Rhaid i'r tyrbinau gwynt a ganiateir yma gael eu lleoli yn y safleoedd a ddangosir ar y cynllun lleoliad dyddiedig 18.08.11 (Cyfeirnod 001), oni bai iddo gael ei ganiatáu yn ysgrifenedig yn wahanol gan yr awdurdod cynllunio lleol.

Rheswm: I osgoi unrhyw amheuaeth ac i sicrhau bod manylion y datblygiad yn dderbyniol i'r Awdurdod Cynllunio Lleol.

9. Polisiâu Perthnasol Eraill

Cynllun Fframwaith Gwynedd

FF11 (Traffig)

Cynllun Lleol Ynys Môn

1 (Polisi Cyffredinol)

Cynllun Datblygu Unedol Ynys Môn a Stopiwyd

GP1 (Cyfarwyddyd Rheoli Datblygu)